

XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai

Varga Mihály
pénzügyminiszter

Budapest, 2021. szeptember „16”

1. CÍM: VÁLLALKOZÁSOK KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEI

1/1. ALCÍM: TÁRSASÁGI ADÓ

A társasági adóból származó 2020. évi költségvetési bevétel 406 524,6 millió forint volt, ami az előirányzattól 94 575,4 millió forinttal (18,9%-kal) maradt el.

Az előirányzat tervezettnél alacsonyabb teljesülésének háttérében több tényező együttes hatása állt. A koronavírus-járvány okozta válság miatti kedvezőtlenebb makrogazdasági mutatók és jogszabályi változások (pl. fejlesztési tartalék 50%-os korlátjának eltörlése) is hozzájárultak a társasági adóbevétel alacsonyabb teljesüléséhez.

1/3. ALCÍM: HITELINTÉZETI JÁRADÉK

Hitelintézeti járadékból a 2020. évre a költségvetés nem irányzott elő bevételt, mivel az adónem a 2016. év végén megszűnt. Az utólagos elszámolások miatt 39,4 millió forint visszafizetést kellett teljesítenie a költségvetésnek 2020-ban.

1/4. ALCÍM: PÉNZÜGYI SZERVEZETEK KÜLÖNADÓJA

A 2020. évi költségvetés ezen adónemben 65 000,0 millió forint bevételi előirányzatot tartalmazott. A 2020. évi teljesülés 65 964,6 millió forint volt, amely 964,6 millió forinttal (1,5%-kal) magasabb az előirányzatnál. Az előirányzatot meghaladó teljesülésre leginkább a kedvezőbb kötelezettségi adatok, valamint a korábbi évhez képesti alacsonyabb sportfelajánlások utáni kedvezmény igénybevétele hatott.

1/5. ALCÍM: CÉGAUTÓADÓ

Cégautóadóból a központi költségvetésnek 2020-ban 37 779,2 millió forint bevételre származott. A nettó adóbevétel az éves előirányzattól (38 200,0 millió forint) 420,8 millió forinttal (1,1%-kal) maradt el. A tervezettnél alacsonyabb teljesülés a kissé magasabb bázisévi bevételnek, valamint a cégautó-állomány tervezettnél alacsonyabb növekedési ütemének együttes eredménye. A bázisévhez viszonyítva a bevétel 1415,2 millió forinttal (3,9%-kal) növekedett, aminek háttérében a növekvő cégautó-állomány áll.

1/6. ALCÍM: EGYSZERŰSÍTETT VÁLLALKOZÓI ADÓ

Az egyszerűsített vállalkozói adóból (eva) származó 2020. évi költségvetési bevétel 1690,5 millió forint volt. Az adónem a 2020. évtől megszűnt, bevétellel a költségvetés nem számolt, a befolyt összeg utólagos elszámolásokhoz köthető.

1/7. ALCÍM: BÁNYAJÁRADÉK

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény alapján a kitermelt ásványi nyersanyag és geotermikus energia után az államot részesedés, bányajáradék illeti meg. A bányajáradék összegét a kitermelt ásványi nyersanyag, illetve geotermikus energia hőmennyisége, az egyes nyersanyagokhoz és energiához tartozó fajlagos értékek, valamint a járadék százalékos mértéke határozza meg.

A 2020. évben a bányajáradék-bevétel összesen 30 733,6 millió forint volt, ami a 38 000,0 millió forintos eredeti előirányzatnál 19,1%-kal alacsonyabb. A koronavírus-járvány okozta megváltozott gazdasági körülmények nagymértékben érintették a bányajáradék összegét befolyásoló tényezőket, valamint a szénhidrogén-termelés is jelentős mértékben csökkent a járványhelyzetet megelőző időszakhoz képest.

1/8. ALCÍM: JÁTÉKADÓ

Játékadóból a központi költségvetés a 2020. évben 35 600,0 millió forintot irányzott elő. A tényleges 2020. évi adóbevétel 35 026,8 millió forint volt, amely az előirányzathoz képest

573,2 millió forintos (1,6%-os) elmaradást mutat, aminek háttérében több tényező együttes hatása áll. A lottó- és kaszinó bevételek alakulása pozitívan, a sportfogadási bevételek, a kaparós sorsjegy bevételek és az egyéb játékfajták teljesítésének elmaradása negatívan hatott a játékadó bevételre.

1/9. ALCÍM: ÖKOADÓ

Az ökoadó soron már csak a környezetterhelési díj bevétele szerepel a 2020. évben. A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény alapján az a környezethasználó, aki az engedélyhez kötött környezethasználata során a környezet terhelésével járó anyagot bocsát ki, környezetterhelési díjat (talajterhelési díj, vízterhelési díj, levegőterhelési díj) köteles fizetni. A környezethasználókat a szennyező anyagok kibocsátásának csökkentésére ösztönzik a szigorodó uniós határértékek, valamint a környezetvédelmi beruházások után igénybe vehető díjkedvezmény. Az előirányzatot érintően a 2020. évben 5591,5 millió forint befizetés történt, amely 14,1%-kal haladja meg a 4900,0 millió forintos törvényi előirányzatot.

1/10. ALCÍM: EGYÉB BEFIZETÉSEK

Az egyéb befizetések jogcímen nettó 15 345,7 millió forint összeg keletkezett. Ez az eredmény 15 750,6 millió forint befizetéséből és 405,1 millió forint kiutalásából származott, mely az előirányzatnál (12 000,0 millió forint) 27,9%-kal magasabban teljesült. A gazdálkodó szervezetek egyéb befizetései sor az állami adóhatóság által beszedett bírságokat, pótlékokat tartalmazza. Az egyéb befizetéseken belül a bírság- és önellenőrzéssel kapcsolatos befizetések jelentik a legjelentősebb tételt, a teljes bevétel 67,8%-át (10 404,1 millió forint) tették ki 2020-ban. 2019-hez képest a bírság- és önellenőrzéssel kapcsolatos befizetéseknél 1113,0 millió forintos, a késedelmi pótlék esetében pedig 388,8 millió forintos csökkenés volt tapasztalható. Összességében ezen a soron 15,3%-os bevételcsökkenés tapasztalható a 2019. évhez képest.

1/11. ALCÍM: ENERGIAELLÁTÓK JÖVEDELEMADÓJA

Az energiaellátók jövedelemadójából a költségvetési törvény 74 300,0 millió forint bevételt irányzott elő. A 2020. évi bevétel 63 622,5 millió forint volt, amely az előirányzathoz képest 10 677,5 millió forintos (14,4%-os) elmaradást mutat. Az elmaradás oka a vártnál kedvezőtlenebb makrogazdasági mutatók és a koronavírus-járvány okozta válság miatti nehéz helyzetbe került adózók adóelőleg-könnyítései.

1/12. ALCÍM: REHABILITÁCIÓS HOZZÁJÁRULÁS

A 2020. évi költségvetés a rehabilitációs hozzájárulás bevételeinek előirányzatát 113 100,0 millió forintban állapította meg. Az adónemből a költségvetésnek 2020-ban 108 157,3 millió forint bevétele származott, amely 4,4%-kal kevesebb az előirányzatnál. A tervezettnél alacsonyabb teljesülést a koronavírus-járvány okozta gazdasági visszaesés magyarázza.

1/14. ALCÍM: KISADÓZÓK TÉTELES ADÓJA

A kisadózók tételes adója (kata) címén a 2020. évi költségvetési előirányzat 192 600,0 millió forintban került megállapításra. 2020-ban a kataból a központi költségvetésnek 158 198,6 millió forint bevétele származott, ami 34 401,4 millió forinttal (17,9%-kal) maradt el az előirányzott összegtől. Az előirányzathoz viszonyított eltérés a tervezési bázis magasabb teljesülésének és az ágazatok számára nyújtott adómentességnek köszönhető. A bázisévhez viszonyítva 313,7 millió forinttal (0,2%-kal) csökkent az adónemből származó bevétel. Az elmaradást az előirányzattól, valamint a bázisévi teljesüléstől a koronavírus-járvány okozta

gazdasági visszaesés, valamint a válság által legnagyobb mértékben érintett ágazatok számára nyújtott átmeneti adómentesség magyarázza.

1/15. ALCÍM: KISVÁLLALATI ADÓ

A kisvállalati adó (kiva) címén a 2020. évi költségvetési előirányzat 87 600,0 millió forintban került megállapításra. A kivából származó 2020. évi költségvetési bevétel 83 382,1 millió forint volt, ami az előirányzattól 4217,9 millió forinttal (4,8%-kal) maradt el. A vártnál alacsonyabb bevételek hátterében nagyrészt a koronavírus-járvány okozta gazdasági visszaesés, valamint a válság által legnagyobb mértékben érintett ágazatok számára nyújtott adómentesség áll. Ezt részben ellensúlyozta az adónemet választók számának vártnál nagyobb mértékű növekedése az adónem választhatósági korlátjának növelése miatt.

1/16. ALCÍM: KÖZMŰADÓ

A 2020. évi költségvetés közműadóból 54 000,0 millió forint bevételt irányzott elő. A 2020. évi adóbevétel 52 501,7 millió forint volt, ami az előirányzattól 1498,3 millió forinttal (2,8%-kal) maradt el. Az elmaradást a koronavírus-járvány okozta gazdasági visszaesés miatti fizetési kedvezmények magyarázzák.

1/17. ALCÍM: KORKEDVEZMÉNY-BIZTOSÍTÁSI JÁRULÉK

A korkedvezmény-biztosítási járulék 2020-ban törvényi előirányzattal már nem rendelkezett tekintettel arra, hogy e járulékfajta 2015. január 1-jétől megszűnt. A 2020. évi 0,6 millió forint kiutalás a 2015. év előtti időszakra vonatkozó kötelezettségek pénzügyi teljesítésének áthúzódásából, utólagos rendezéséből adódik. A korkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevétel a veszélyes munkakörökben dolgozók korhatár előtti nyugdíjba vonulásának fedezetét biztosította.

1/18. ALCÍM: REKLÁMADÓ

A reklámadó 2019. július 1-jétől felfüggesztésre került, de a várható áthúzódó befizetések kapcsán a 2020. évi költségvetés 500,0 millió forint bevételt irányzott elő. Bevétel nem teljesült ezen a soron, az utólagos elszámolások miatt 333,4 millió forint visszafizetést kellett teljesítenie a költségvetésnek 2020-ban.

2. CÍM: FOGYASZTÁSHOZ KAPCSOLT ADÓK

2/1. ALCÍM: ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ

A fogyasztás, az export és az import volumene 2020-ban csökkenést mutatott. A bruttó hazai össztermék (GDP) volumene 2020-ban 4,7%-kal csökkent, az éves infláció 3,3% volt.

A 2020. évben a költségvetésnek nettó 4 669 039,8 millió forint pénzforgalmi áfabevétele keletkezett, amely az előirányzattól (4 969 725,2 millió forint) 300 685,4 millió forinttal (6,1%-kal) maradt el. A nettó áfa egyenleg mintegy 7 920 518 millió forint bruttó befizetés (melyből 554 036,0 millió forintot tett ki az import és a dohánytermékek számlákra teljesített befizetés) és a 3 251 478,2 millió forintot kitevő kiutalások eredőjeként adódott. A bevételek csökkenéséhez hozzájárult a kis- és középvállalkozások számára lerövidített kiutalási határidő és az önkormányzatok éves bevallókká válása, valamint a fogyasztási volumen vártnál kedvezőtlenebb alakulása is. A bevételek növekedéséhez vezetett a koronavírus-járványhoz kapcsolódó segédeszközök állami beszerzése után keletkező importáfa-kötelezettség, továbbá az online számla adatszolgáltatás kiterjesztésének köszönhető fehéredési hatás.

2/2. ALCÍM: JÖVEDÉKI ADÓ

Jövedéki adó címén 2020-ban a költségvetésnek 1 196 048,3 millió forint pénzforgalmi bevétele származott, mely az éves előirányzattól (1 226 400,0 millió forint) 30 351,7 millió forinttal (2,5%-kal) maradt el.

A bevételek legnagyobb hányadát – közel 57,5%-át – továbbra is az üzemanyagok utáni befizetések tették ki, ezen túlmenően a bevételek 33,5%-a a dohánytermékek után, 7,5%-a a szeszesitalok és egyéb termékek után, 1,5%-a pedig a villamos energia, földgáz, szén energiatermékek után folyt be. Ez a bázisévhez képest 2,3 százalékpontos átrendeződést jelent a dohánytermékek felé az üzemanyagok, valamint a szeszesitalok és egyéb termékek irányából. A jövedéki adóbevétel az előző év értékénél (1 176 375,7 millió forint) 19 672,6 millió forinttal (1,7%-kal) volt magasabb, mely a forgalomváltozások, a dohánytermékek adómérték-változásának és egyéb piaci trendek együttes hatásának volt betudható.

A főbb termékcsoportok utáni pénzforgalmi bevételek az alábbiak szerint alakultak:

– Az üzemanyagok esetében az adóbevétel 687 911,5 millió forintot tett ki, mely 10 448,6 millió forinttal (1,5%-kal) alacsonyabb az előző évi értéknél (698 360,1 millió forint). A csökkenés a befizetések 11 667,8 millió forintos (1,6%-os) csökkenésének és a kiutalások 1219,2 millió forintos (3,1%-os) csökkenésének együttes hatásaként adódott. A bevételek 33,0%-át a benzin, 66,8%-át a gázolaj utáni befizetések adták, mely a bázisévhez képest 1,1 százalékpontos átrendeződést jelent a benzintől és egyéb üzemanyagoktól a gázolaj javára. A bázisévben és a tárgyév első két negyedében az alacsonyabb, míg 2020. július 1-jétől a magasabb adómértékek voltak érvényben. A befizetések csökkenése a gázolaj és a benzin forgalom csökkenésének köszönhető. A mezőgazdasági visszatérítések esetén 0,2 milliárd forinttal, a közlekedéshez köthető visszatérítések esetén 0,9 milliárd forinttal csökkent, míg kereskedelmi gázolaj jogcímen 0,4 milliárd forinttal nőtt a visszatérített jövedéki adó összege a bázishoz képest. Az előző évhez viszonyítva a 2020. évben a gázolaj szabadforgalma 4,9%-kal, a benziné 6,9%-kal csökkent. A 2020. évben a benzin esetében az üzemanyagár a bázisévi szinttől átlagosan 6,4%-kal, míg a gázolaj esetén az üzemanyagár a bázis évi szinttől átlagosan 7,4%-kal maradt el.

– A szeszesitalok és egyéb termékek jövedéki adóbevétele 90 173,8 millió forintot tett ki, amely 4122,9 millió forinttal (4,4%-kal) alacsonyabb a bázisnál (94 296,7 millió forint). Ez a forgalom alacsonyabb alakulásának tudható be, aminek háttérében részben a népegészségügyi termékadót érintő 2019-től életbe lépő változásokhoz köthető készletezési hatás áll, mely a 2019. januári bevételeket jelentősen növelte.

– A dohánytermékek jövedéki adóbevétele 400 177,0 millió forint volt, amely az előző évi értékhez (365 124,6 millió forint) képest 35 052,4 millió forinttal (9,6%-kal) magasabb. A bevételek alakulását a cigaretta és a fogyasztási dohány adómértékének több lépcsőben történt emelése, valamint a szabadforgalom bázis évhez mért alakulása befolyásolta. A 2020. évben a szabadforgalomba helyezések volumene a cigaretta esetén 0,2%-kal, a fogyasztási dohány esetén pedig 1,8%-kal nőtt.

– A villamos energia, földgáz, szén energiatermékek jövedéki adójából 17 444,9 millió forint bevétele származott a költségvetésnek, amely az előző évi energiaadóból származó bevételnél 594,4 millió forinttal alacsonyabb. A nettó bevétel 26 346,6 millió forint befizetés és 8901,7 millió forintot kitevő visszautalás eredőjeként adódott.

2/3. ALCÍM: REGISZTRÁCIÓS ADÓ

A 2020. évben regisztrációs adó címén nettó 19 522,8 millió forint pénzforgalmi bevétel származott a költségvetésnek. A nettó adóbevétel az éves előirányzattól (26 600,0 millió forint) 7077,2 millió forinttal (26,6%-kal) maradt el. A vártnál alacsonyabb teljesülés háttérében a tervezési bázisév bevételeinek elmaradása, valamint a koronavírus-járvány következtében bevezetett korlátozások miatti jelentősen visszaeső gépjármű-behozatal áll.

Az év során 263,8 ezer darab személygépjárművet vontak regisztrációs adóigazgatási eljárás alá, ez 16,5%-kal el maradt a bázisértéktől. Ezen belül az új személygépjárművek mintegy 133,9 ezer darabot, a használtak pedig 129,8 ezer darabot tettek ki. Az előbbi 15,8%-os míg az utóbbi 17,2%-os csökkenést jelent a bázishoz képest. A gépjárműállomány csökkenésének hatására a költségvetés bevétel csökkent. A regisztrációs adóeljárás alá vont személygépjárművek után kivetett adón belül az új gépjárművek utáni bevételek aránya 59,3%-ot, a használtak utáni 40,7%-ot ért el, mely mintegy 2,4 százalékpontos átrendeződést jelent az új autók javára. Az új és a használt autók esetében is csökkent az egy autóra jutó regisztrációs adó összege.

2/4. ALCÍM: TÁVKÖZLÉSI ADÓ

A 2020. évben távközlési adó címén 56 713,6 millió forint bevétel származott a költségvetésnek, mely az éves előirányzatot (54 000,0 millió forint) 2713,6 millió forinttal (5,0%-kal) haladta meg. A bázisévhez viszonyítva a költségvetés bevétel 3181,0 millió forinttal (5,9%-kal) nőtt.

2/5. ALCÍM: PÉNZÜGYI TRANZAKCIÓS ILLETÉK

A 2020. évben 217 761,0 millió forint pénzügyi tranzakciós illeték folyt be a költségvetésbe. A bevétel a költségvetési előirányzattól (226 300,0 millió forint) 8539,0 millió forinttal (3,8%-kal) maradt el. Az előirányzat vártnál alacsonyabb teljesülésének oka a piaci szektor alacsonyabb kötelezettségének bevételekre gyakorolt hatásából adódik (a Magyar Államkincstár kötelezettsége kis mértékben magasabban teljesült). A 2020. évi bevétel a 2019. évi bevételhez (243 399,2 millió forint) viszonyítva 25 638,2 millió forintos (10,5%-os) csökkenést mutat. A bázisévhez mért alacsonyabb teljesülés háttérében elsősorban a kincstári körbe tartozó ügyfelek illetékfizetési kötelezettség alóli mentesülése áll. A költségvetés bevételének 2,0%-a a Magyar Államkincstárhoz, míg 98,0%-a az adófizetésre kötelezett piaci szereplőkhöz köthető.

2/6. ALCÍM: BIZTOSÍTÁSI ADÓ

Biztosítási adóból a központi költségvetésnek 2020-ban 98 549,9 millió forint bevétel származott. Az adóbevétel a 2020. évi előirányzatot (98 000,0 millió forint) 549,9 millió forinttal (0,6%-kal) haladta meg. A bázisévhez viszonyítva a költségvetés bevétel 16 086,9 millió forinttal (19,5%-kal) emelkedett. Az emelkedés oka, hogy a baleseti adó összevonásra került a biztosítási adóval.

2/7. ALCÍM: TURIZMUSFEJLESZTÉSI HOZZÁJÁRULÁS

A költségvetésnek 2020-ban turizmusfejlesztési hozzájárulásból 9913,8 millió forint bevétel származott, mely az előirányzattól (35 900,0 millió forint) 25 986,2 millió forinttal maradt el. Az alacsonyabb teljesülés oka, hogy a koronavírus-járvány hatásának enyhítése érdekében a hozzájárulást 2020. március 1-jétől kezdődően nem kell megfizetni.

3. CÍM: LAKOSSÁG KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEI

3/1. ALCÍM: SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ

A 2020. évi költségvetés 2 608 900,0 millió forint személyi jövedelemadó bevételt tartalmazott. A személyi jövedelemadóból ténylegesen befolyt költségvetési bevétel 2 527 742,3 millió forint volt, mely 2 686 668,6 millió forint bruttó befizetés és 158 926,3 millió forint kiutalás egyenlegeként adódott. A 2020. évi bevételek az előirányzathoz képest 81 157,7 millió forintos (3,1%) csökkenést mutattak. Az előirányzattól elmaradó adóbevétel a koronavírus-járvány miatti kedvezőtlenebb foglalkoztatási- és bérdinamikából, valamint a várttól elmaradó, elkülönülten adózó jövedelmekből adódott, amit a bázisévi bevétel vártnál magasabb teljesülése nem ellensúlyozott. A 2020. évben realizált személyi jövedelemadó bevétel 103 177,1 millió forinttal, 4,3%-kal volt több a 2019. évi bevételnél.

3/2. ALCÍM: EGYÉB LAKOSSÁGI ADÓK

A 2020. évben a költségvetésnek egyéb lakossági adók jogcímen nettó 6793,0 millió forint bevétele származott, mely az éves előirányzattól (8800,0 millió forint) 2007,0 millió forinttal maradt el. A fenti összegből 6493,2 millió forintot tett ki a bérfőzési szeszadó, a lakossági vámbefizetések, a szabálysértési bírságok összege, illetve a „NAV Értékesítési bevétel” számlára érkezett összeg 299,8 millió forint volt. Az elmaradást a tervezési bázis vártnál alacsonyabb teljesülése és a vártnál kisebb mennyiségű gyümölcspárlat készítése indokolja.

3/4. ALCÍM: LAKOSSÁGI ILLETÉKEK

Az illetékbecfizetésekből a központi költségvetésnek 2020-ban 207 182,2 millió forint bevétele származott, amely az előirányzathoz (229 500,0 millió forint) viszonyítva 22 317,8 millió forinttal (9,7%-kal) alacsonyabban teljesült. Az elmaradás nagyrészt a visszerthes ingatlanáruházási és gépjárműilletékhez, kisebb részt pedig az öröklési, ajándékozási és eljárási illetékből származó bevétel alacsonyabb teljesüléséhez köthető. Az illetékbevételek 2019-hez képest 8398,4 millió forinttal (3,9%-kal) csökkentek. A bevételek alakulását a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatása is befolyásolta 2020-ban.

3/5. ALCÍM: GÉPJÁRMŰADÓ

A 2020. évben gépjárműadó címén nettó 51 526,8 millió forint pénzforgalmi bevétele származott a költségvetésnek. A nettó adóbevétel az éves előirányzatot (51 500,0 millió forint) 26,8 millió forinttal (0,1%-kal) haladta meg. A bázisévhez viszonyítva a bevétel 1157,9 millió forinttal (2,3%-kal) nőtt.

3/6. ALCÍM: MAGÁNSZEMÉLYEK JOGVISZONY MEGSZŪNÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ EGYES JÖVEDELMEINEK KÜLÖNADÓJA

A 2020. évre vonatkozóan költségvetési előirányzata nem volt ennek az adónemnek. A közszférában foglalkoztatott munkavállalók részére a munkaviszony megszűnésével összefüggésben kifizetett, meghatározott korlátok feletti juttatások utáni 75%-os különadóból a központi költségvetésnek 2020-ban 48,5 millió forint kiadása keletkezett. Ennek oka, hogy a 2018. július 20-án elfogadott törvénymódosítás következtében visszamenőleges hatállyal, 2018. január 1-jétől megszűnt az adónem és az adónem utólagos elszámolásához kapcsolódóan keletkeztek tételek ezen a soron.

3/7. ALCÍM: HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT UTÁNI REGISZTRÁCIÓS DÍJ

A 2020. évre vonatkozóan költségvetési előirányzata nem volt ennek az adónemnek. A háztartási alkalmazott utáni regisztrációs díjjal összefüggésben a központi költségvetésnek 2020-ban 20,4 millió forint bevétele keletkezett.

4. CÍM: EGYÉB KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK

4/1. ALCÍM: VEGYES BEVÉTELEK

A vegyes bevételek 2020-ban összesen 46 062,3 millió forintot tettek ki, amely közel négyszerese volt a tervezettnak (az előirányzat 391,3%-a).

Egyéb vegyes bevételek címén 40 623,3 millió forint folyt be a költségvetésbe 2020-ban. Ezen belül a legjelentősebb – eredetileg nem tervezett – tételt a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 92/2020. (IV. 26.) számú Korm. rendelet alapján egyes költségvetési szervek (pl. Pénzügyminisztérium) által a Gazdaságvédelmi Alap javára befizetett összesen 27 158,4 millió forint jelentette, ami itt került elszámolásra. A korábban teljesített kiadások visszatérülésével kapcsolatban összesen 9531,5 millió forint bevétel származott a költségvetésnek, mely meghaladta a tervezettet. Ebből kiemelendő a jogosulatlanul igénybevett lakásépítési támogatások és kedvezmények behajtásából, visszafizetéséből származó 8870,5 millió forint, továbbá az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Ávr.) 23. § (6) bekezdése értelmében a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalék terhére elszámolási, valamint visszatérítési kötelezettséggel nyújtandó támogatásokból visszafizetett 237,1 millió forint.

A bevételek közül megemlítendő az önkormányzati adósságonkonszolidációval kapcsolatban – a Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló törvény 68. §-ának (5) bekezdése alapján – a települési önkormányzatok által a hiteltörlesztések fedezetére elhelyezett betétek, biztosítékok összegének befizetéséből származó 0,9 millió forint. A felszámolók 0,3 millió forintot fizettek vissza a korábban átutalt összegekből. A különféle díjakból, bírságokból, késedelmi kamatokból 2750,7 millió forintos bevétel származott. Az állami kezességek vállalásához kapcsolódóan 2020-ban 1181,5 millió forint összegű kezességvállalási díj folyt be a központi költségvetésbe, melynek legnagyobb része (830,9 millió forint) a 2019. július 1-jétől elindult Családvédelmi Akcióterv részét képező babaváró támogatásokhoz kapcsolódik.

A korábban lehívott egyedi és jogszabályi kezességekből, valamint viszontgaranciákból keletkező állami követelések érvényesítéséből 2020-ban együttesen 3267,8 millió forint bevételt (az előirányzat 108,9%-a) számolt el a központi költségvetés. E bevételek meghatározó tételei a Garantiqa Hitelgarancia Zrt., a Mehib Zrt. és az Agrár-vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány által behajtott összegek visszatérülései, illetve az állami adóhatóság által más jogszabályi kezességek beváltásából eredő követelések adók módjára behajtott összegei.

Ár- és belvízvédelmi rendszeres befizetés címén 3,6 millió forint bevételt tervezett a költségvetés a 2020. évre, a teljesülés végül ennél kevesebb, 3,2 millió forint lett (az előirányzat 88,9%-a).

Hulladék szükségellátás során befolyt bevétel befizetése címén 2168,0 millió forint – eredetileg nem várt – bevétel képződött. 2018. október 31-től kezdődően 2020. október 31-ig az Észak-Kelet Pest és Nógrád megye régióban a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásból eredő feladatokat az erre hatósági engedéllyel eredetileg kijelölt Zöld Híd Nkft. helyett az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (OKF) látta el. Az ellátott közszolgáltatás során befizetett lakossági díjak egy része a költségvetés központi bevételeként jelent meg ezen a soron.

4/2. ALCÍM: KÖZPONTOSÍTOTT BEVÉTELEK

Központosított bevételek címen 2020-ban 444 181,3 millió forint teljesült, ami a törvényi előirányzat (472 973,1 millió forint) 93,9%-ának felelt meg.

A bírságbevételek együttesen 52 009,8 millió forintot tettek ki, ami az előirányzatot (36 273,1 millió forint) 15 736,7 millió forinttal haladta meg. Ezen belül is kiemelendő a bíróságok bírságbevételeinek, az objektív felelősségből származó közigazgatási bírságbevételeknek, a szabálysértési és egyéb bírságbevételeknek, valamint a közúti bírságbevételeknek és a Gazdasági Versenyhivatal bírságbevételeinek a jelentős túlteljesülése.

A környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény célja, hogy ösztönzőleg hasson a szennyezőanyag kibocsátásának csökkentésére, elősegítse a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodást, illetve a hazai és nemzetközi előírásokon alapuló hulladékgazdálkodási célkitűzések megvalósulását. A 2020. évben 77 079,6 millió forint termékdíj bevétel folyt be, ami 10,6%-kal volt alacsonyabb a 86 200,0 millió forintos 2020. évi törvényi előirányzatnál. Az eltérést a koronavírus-járvány miatti gazdasági visszaesés és ennek következtében a termékdíjköteles termékek iránti kereslet csökkenése okozta.

Az egyéb központosított bevételek összességében a tervezett 24 900,0 millió forintnál kismértékben alacsonyabban, 20 557,3 millió forintban (az előirányzat 82,6%-ában) teljesültek.

Az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény és a végrehajtását szolgáló alacsonyabb rendű jogszabályok értelmében az útdíj-bevételek nettó összegét az e fejezet megtett úttal arányos útdíj előirányzata tartalmazza, míg a befizetések áfa-tartalma az áfa-szabályok szerint kerül kezelésre, befizetésre. A 2020. évi költségvetés tervezése során a megtett úttal arányos (UD) díjrendszertől várható bevételek az előirányzatban 235 200,0 millió forint összegben kerültek meghatározásra. Az UD esetében a 2020. évben a koronavírus-járvány gazdasági és kereskedelmi hatásai következtében az előirányzatban ténylegesen 217 135,7 millió forint befizetés teljesült, amely 7,7%-kal maradt el az eredeti előirányzattól.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény alapján a hulladéklerakó üzemeltetője, illetve az ártalmatlanítási művelet végzője a hulladéklerakóban elhelyezett hulladék mennyisége és fajtája alapján a hulladék hulladéklerakótól történő eltérítése, valamint az Európai Unió által meghatározott hasznosítási arányok teljesítése érdekében hulladéklerakási járulékot köteles fizetni. A 2020. évben befolyt járulékbevétel 15 215,7 millió forint volt, amely 5,7%-kal magasabb a 14 400,0 millió forintos eredeti előirányzatnál. A hulladéklerakási járulék általános mértéke a korábbi évekkel megegyezően a 2020. évben is 6000 forint/tonna volt, így az előirányzat magasabb teljesülése a lerakott hulladék nagyobb mennyiségének tudható be.

Az időalapú útdíj államháztartási elszámolására vonatkozó szabályok alapján a bevétel nettó összegét az ezen fejezet Időalapú útdíj bevételi előirányzata tartalmazza, míg a befizetések áfa-tartalma az áfa-szabályok szerint kerül kezelésre, befizetésre. A 2020. évi költségvetés tervezése során az időalapú díjrendszertől (HD) várható bevételek az előirányzatban 76 000,0 millió forint összegben kerültek meghatározásra. 2020-ban a bevételi adatokat a koronavírus megjelenésével járó hatások befolyásolták. Az éves bevétel 62 183,2 millió forintban teljesült, ami 18,2%-kal volt alacsonyabb az eredeti előirányzatnál. Az elmaradás oka a koronavírus-járvány miatti gazdasági visszaesés következtében a várt mértéktől elmaradó igénybevétel volt.

5. CÍM: KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEK

5/1. ALCÍM: KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK

A központi költségvetési szervektől származó befizetések 2020-ban összesen 34 364,2 millió forint összeget tettek ki. Ebből az egyes intézmények részére – a költségvetési törvényben – előírt befizetési kötelezettségek teljesítése 26 045,0 millió forint, az uniós fejezeti kezelésű előirányzatok elszámolási szabályváltozása miatti befizetés 8213,1 millió forint, az egyéb befizetések jogcímen 106,1 millió forint realizálódott.

5/2. ALCÍM: ÖNKORMÁNYZATOK BEFIZETÉSEI

A helyi önkormányzatok a 2020. évben összesen 9666,7 millió forint befizetést teljesítettek. E befizetések a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az Állami Számvevőszék ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeiből álltak 9317,0 millió forint értékben, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatából 349,7 millió forint értékben.

5/4. ALCÍM: NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAP BEFIZETÉSE

Az alapok közül a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap 21 177,8 millió forintos befizetést teljesített a tudás-intenzív, nagy hozzáadott értéket teremtő és nemzetgazdasági növekedést ösztönző kutatásfejlesztési tevékenységek finanszírozásának elősegítése érdekében.

5/5. ALCÍM: ÖNKORMÁNYZATI SZOLIDARITÁSI HOZZÁJÁRULÁS

A szolidaritási hozzájárulásra kötelezett 135 önkormányzat a 2020. évben eleget tett ez irányú kötelezettségének, így a számukra megállapított 58 114,6 millió forint befizetés maradéktalanul teljesült.

5/6. ALCÍM: NEMZETI FOGLALKOZTATÁSI ALAP BEFIZETÉSE

A Nemzeti Foglalkoztatási Alap (NFA) 17 750,0 millió forintot fizetett be a központi költségvetésbe az állami fenntartású szakképző iskolák működési költségeihez és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők ellátásához. Az előirányzat 25%-a teljesült, tekintve, hogy a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény módosításáról szóló 2020. évi LX. törvény az NFA költségvetési befizetési kötelezettségét 2020. június 18-tól hatályon kívül helyezte.

6. CÍM: UNIÓS PROGRAMOK BEVÉTELEI

2020-ban – a 2019. évhez hasonlóan – az Európai Bizottságtól érkező bevételek központosítva, e fejezet 6. címe alatt kerülnek bemutatásra.

6/1. ALCÍM: KOHÉZIÓS OPERATÍV PROGRAMOK

A 2020. évben a Kohéziós Operatív Programok tervezett bevétele 1 271 778,0 millió forint volt, amely 1 423 609,7 millió forinttal teljesült.

A Kohéziós Operatív Programok bevételeit az Európai Bizottság által a tárgyévben megtérített összegek adják. A tervezés során az eddig kifizetett uniós támogatások elszámolható részére eső, valamint az N+3 szabályból adódóan lehívni szükséges összegek lettek számításba véve. Ez által figyelembevételre kerültek a számla alapú kifizetésekhez, az előlegek elszámolható részéhez és az előlegekkel való elszámolásokhoz rendelhető bevételek, illetve az Európai Bizottságtól érkező éves előlegek egyaránt.

Tekintettel arra, hogy 2020 végéig a kifizetések meghaladták az uniós indikatív keret 90%-át, a bizottsági átutalások alapján számolt forrásfelhasználás mindössze 62%-ot ért el, elmondható, hogy a bizottsági utalásokból származó bevételek a korábbi évek kifizetéseivel kapcsolódnak.

Fontos megjegyezni, hogy a Bizottság által utalt összeg nem egyezik meg a költségvetésbe beérkező bevétellel. Tipikusan ilyen eset az, amikor a bizottsági utalás év végén érkezik és emiatt már csak a következő év elején jelenik meg a költségvetésben az uniós forrás.

A jelentős, 151 831,7 millió forintos túlteljesítés oka, a Bizottság koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásait ellensúlyozni igyekvő kezdeményezéseiben keresendő. A 2020-as pénzügyi évben, a kohéziós programoknál a tagállamoknak lehetőségük volt az uniós elszámolások benyújtásakor – a szokásos 85%-os társfinanszírozás helyett – 100%-ot lehívni a Bizottságtól, ez a lehetőség 144 046,4 millió forint többletbevételt eredményezett. További engedmény volt, hogy a tagállamok a szokásostól eltérő, de a koronavírus-járvány negatív hatásait ellentételező támogatási jogcímeket hirdessenek meg, így segítve a gazdaságot és gyorsítva meg az uniós forrásfelhasználást.

Nagyban befolyásolta a kifizetések és a bevételek összegének alakulását a forint erőteljes gyengülése is, mely összességében több tízmilliárd forinttal emelte meg az egyes operatív programok felhasználható keretét.

6/10. ALCÍM: VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM (VP)

A 2020. évben az előirányzat tervezett bevétele 134 400,0 millió forint volt, amely 54 884,4 millió forinttal haladta meg a tervezettet, így a tényleges bevétel 189 284,4 millió forint lett. Ennek oka részben az előző pontban is vázolt folyamatok, valamint a beruházási támogatások, LEADER programok korábbi évekhez képesti fokozottabb ütemű megvalósítása és az ehhez kapcsolódó bizottsági lehívások magasabb összege. Az agrártámogatások esetében nem volt lehetőség emelt összegű uniós társfinanszírozás elszámolására.

Az évek közötti megbontás kialakításánál az agrártámogatások speciális uniós szabályaiból lehet kiindulni, aminek értelmében a pénzügyi év tárgyév október 15-ével zárul (az új pedig október 16-ával indul), vagyis az ezen időpont utáni kifizetések térülései már a tárgyévet követő év bevételeit képezik. Ezért minden évben számolni kell az előző évről áthúzódó, illetve következő évre áttolódó bevételekkel.

6/11. ALCÍM: MAGYAR HALGAZDÁLKODÁSI OP (MAHOP)

A 2020. évre tervezett bevétel 1308,6 millió forint volt, amely többszörösen (2,7-szeresen) túlteljesült, a tényleges bevétel 3587,2 millió forint volt. A jelentős eltérés oka, hogy a 2019. évi nagy összegű kifizetések Bizottsági térítése csak 2020-ban érkezett meg és folyt be az államkasszába. Ugyanakkor a MAHOP kifizetések továbbra is a vártnál lassabban haladnak, így a bevételek is lassabban érkeznek, ugyanakkor forrásvesztéssel nem kell számolni.

6/12. ALCÍM: EURÓPAI HÁLÓZATFINANSZÍROZÁSI ESZKÖZ (CEF) PROJEKTEK

A 62 309,4 millió forintos bevételi előirányzat 59 450,6 millió forint összegben teljesült. Az eltérés 2 db 2020-ban lezárt projekt záró egyenlegének 2021. év eleji bizottsági utalása miatt keletkezett.

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz célja a transzeurópai hálózatokon a közlekedési, energetikai és távközlési beruházások finanszírozása. Magyarország a nemzeti keretét teljes egészében lefedte nyertes pályázatokkal. A projektek közvetlen uniós támogatásként

pályáztatnak meg, melyekhez csak az első területhez kapcsolódó kiadások és bevételek kerülnek betervezésre költségvetésbe.

6/13. ALCÍM: EGYÉB PROGRAMOK

Az előirányzat tervezett bevétele 12 165,4 millió forint, a tényleges bevétel mindössze 5177,3 millió forint volt. Az elmaradás oka, hogy az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok programjai 2020-ban nem indultak el.

Ezen alcím alatt több, az európai strukturális és beruházási alapokba (ESB) nem tartozó támogatás tartozik. Bevételeik tervezése támogatási alaponként eltérő. Ezen jogcím alá tartoznak a Belügyi Alapok, az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok.

Belügyi Alapok:

A tervezett 2020. évi bevétel 6975,2 millió forint volt, a tény bevétel 5177,3 millió forintban realizálódott. A Belügyi Alapok magában foglalja a Belső Biztonsági Alapot (BBA), a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapot (MMIA), valamint a Belügyi Alapok technikai költségkeretét. Az előirányzat teljes bevétele ezen a támogatási jogcímen keletkezett. Az uniós támogatás aránya 75%, amelyet 25%-os nemzeti társfinanszírozással kell kiegészíteni.

Az unióval évente egyszer, a tárgyévet követő év februárjában történik meg az elszámolás. Így a bevételek tervezésekor az előző év kifizetéseire jutó bevétel és a tárgyidőszakra járó éves előleg összege került figyelembe vételre.

A Belső Biztonsági Alap a 2014-2020-as költségvetési ciklusban létrehozott új, komplex, átfogó instrumentum, amely lefedi a külső határok őrizetét és ehhez kapcsolódóan az uniós vízümpolitikát, a bűncselekmények és a terrorizmus megelőzését. Az Alapot két pénzügyi eszköz alkotja: a rendőrségi együttműködés és a külső határok és vízümpoly.

A BBA keretében Magyarországnak 7 év alatt összesen eredetileg 64,4 millió euró lehívására lesz lehetősége a nemzeti programban meghatározott cselekvésekre. A Bizottság évközben is megemelheti a hét évre szóló uniós kötelezettségvállalási keretet valamilyen új előírás bevezetésével összefüggésben és ilyen esetekben az emeléshez tartozó előleget is átutalja. Az évközi emeléseknek köszönhető, hogy 2020. december 31-én a kötelezettségvállalási keret összege már 82,9 millió euró. Az ilyen évközi emelésekkel és az azokhoz kapcsolódó kifizetésekkel, bevételekkel a tervezés időpontjában még nem lehet számolni.

A Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap célja, hogy hozzájáruljon a migrációs áramlások hatékony kezeléséhez, valamint javítsa az EU közös bevándorlási és menekültügyi politikájának megvalósítását és fejlesztését.

Az MMIA keretében a jelenleg elfogadott Nemzeti Program alapján 7 év alatt 31,7 millió euró értékű fejlesztés megvalósítására kerülhet sor.

EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2014-2021:

A tervezett 2020. évi bevétel 5190,2 millió forint volt. A támogatási jogcímek 2020-ban nem indultak el, így bevételük nem keletkezett.

7. CÍM: EGYÉB UNIÓS BEVÉTELEK

7/2. ALCÍM: VÁMBESZEDÉSI KÖLTSÉG MEGTÉRÍTÉSE

Az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről szóló 2014/335/EU, Euratom tanácsi határozat értelmében a tagállamok által beszedett vámok 80%-át az uniós költségvetésbe kell utalni,

míg a 20%-át a tagállamok a beszedéssel járó költségek fedezeteként megtarthatják, és ez utóbbi jelenik meg a magyar költségvetésben ezen az alcímen.

A központi költségvetésnek a 2020. évben 15 861,5 millió forint nemzeti vámbevétele keletkezett. A 2020. évi költségvetés ezen a címen 17 100,0 millió forintos előirányzatot tartalmazott, melynél a tényleges bevétel mintegy 1238,5 millió forinttal (7,2%-kal) alacsonyabb. Az elmaradás oka, hogy az importforgalom alacsonyabban teljesült a tervezéskor várttól. A 2020. évi bevétel 173,9 millió forinttal, 1,1%-kal maradt el a 2019. év 16 035,4 millió forintos bevételétől.

Az éves nemzeti vámbevétel bázisalapú tervezésekor figyelembe vett mutatók: az import változása, a teljes importforgalomhoz viszonyított harmadik országos importforgalom aránya, illetve a vámtétel átlagos mértéke voltak. Ezek mellett a tervezés számolt az ún. egységes engedélyezés additív bevétel-módosító hatásával, azaz azzal a tényezővel, hogy az engedélyek kiadásával a nemzeti rész két tagállam között 50-50%-os arányban megosztásra kerülhet. Az egységes engedélyek után a költségvetésnek 30,3 millió forint bevétele keletkezett a más országokkal megosztott nemzeti vámbevételek alapján.

7/4. ALCÍM: UNIÓS TÁMOGATÁSOK UTÓLAGOS MEGTÉRÜLÉSE

Az előirányzaton kerülnek kimutatásra többek között az uniós programok, illetve projektek záró elszámolásai a Bizottság által visszatartott összegek megtérülései, továbbá az uniós programok elszámolhatósági időszakának lezárultát követően megérkező időközi elszámolások összegei is.

Az előirányzatnak tervezett bevétele nem volt. A beérkezett 1946,3 millió forint egyéb technikai jellegű, nem az uniótól érkező bevétel, amely elsősorban a 1564/2016. (X. 13.) Korm. határozat, valamint a 1007/2016 (I. 18) Korm. határozat végrehajtásához kapcsolódik.

8. CÍM: TŐKE KÖVETELÉSEK VISSZATÉRÜLÉSE

8/1. ALCÍM: KORMÁNYHITELEK VISSZATÉRÜLÉSE

A Kormányhitelek visszatérülése alcím a volt rubel, illetve dollár elszámolású országoknak korábban nyújtott kormányhitelek és kereskedelmi szaldókövetelések bevételeit tartalmazta. A 2020. évi bevételek kizárólag a dollár elszámolású viszonylatban, Nicaraguával szemben fennálló követelések megtérüléséből származtak. A 19,5 millió forintos bevételi előirányzat 19,2 millió forint összeggel teljesült. A csekély eltérést a dollár/forint árfolyamának változása okozta. A még fennálló további kormányzati követelések – négy további ország vonatkozásában – kétesnek minősülnek, mivel lejártak, vagy a partnerország kiter az adósság rendezése elől.

24. CÍM: BABAVÁRÓ TÁMOGATÁS BANKI KÖLTSÉGTÉRÍTÉS

2020-ban folytatódott a 2019. július 1-jétől elindult Családvédelmi Akcióterv részét képező babaváró támogatások folyósításához kapcsolódóan a pénzügyintézetek részére fizetendő költségtérítés. A tárgyévben folyósított kölcsön után 0,8%-os, míg az előző év végén fennálló állomány után 0,3%-os állami költségtérítésben részesültek a bankok. Mindez a költségvetés számára ténylegesen 6458,2 millió forint kiadást eredményezett 2020-ban, ami jelentősen meghaladta a tervezettet (az előirányzat 162,3%-a). A többlet a program indulásakor vártnál magasabb hitelfolyósítással magyarázható.

25. CÍM: BABAVÁRÓ TÁMOGATÁS TARTOZÁSOK ELENGEDÉSE

2020-ban folytatódott a 2019. július 1-jétől elindult Családvédelmi Akcióterv részét képező babaváró támogatásokhoz kapcsolódóan – a jogszabályban előírt feltételek teljesülése esetén – a tartozások törlesztésének támogatása. Az első gyermek megszületésekor 3 évre felfüggesztik a törlesztést, a második gyermek után a tőke harmadának, a harmadik gyermek után pedig az egész tartozás összegének megfelelő támogatást kap az államtól a család, amelyet a hitel törlesztésére kell fordítani. Erre a célra végül 4010,6 millió forint került kifizetésre, ami jelentősen meghaladta a tervezettet (az előirányzat 183,1%-a). A többletet elsősorban az ikerszületések vártnál magasabb alakulása magyarázza.

26. CÍM: BABAVÁRÓ TÁMOGATÁS KAMATTÁMOGATÁSA

2020-ban folytatódott a 2019. július 1-jétől elindult Családvédelmi Akcióterv részét képező babaváró támogatásokhoz kapcsolódó kamattámogatás. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a hitelt igénybevevő a felvett kölcsön után 0%-os kamatot fizet, az állam pedig az ötéves állampapír hozamának 130%-át + 2%-ot megtérít a banknak kamattámogatásként. Kamattámogatásra a szerződéskötéstől számított első 5 évben minden hitelfelvevő jogosult, így több mint 107 ezer fő részesülhetett benne 2020-ban, ami 28 181,9 millió forint kiadással járt a költségvetés számára (az előirányzat 139,8%-a). A többlet a program indulásakor vártnál magasabb hitelfolyósítással magyarázható.

27. CÍM: DIÁKHITEL TARTOZÁS CSÖKKENTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

Ez a támogatás a gyermekvállalás ösztönzése érdekében került bevezetésre 2018. január 1-jétől. A diákhittel rendelkező fiatal nő második gyermeke megszületésekor a fennálló tartozásának fele, míg a harmadik gyermek megszületésekor a teljes tartozása elengedésre kerül. A támogatás a 2018. január 1-jét követően született gyermek esetén igényelhető, de az összeg megállapításánál figyelembe kell venni az igénylő korábban született gyermekeit is. A kedvezmények vonatkoznak a szabad felhasználású Diákhitel 1 és a képzési költségek finanszírozására felhasználható Diákhitel 2 tartozásra is. Amennyiben a hitelfelvevő mindkét típusú diákhittel rendelkezik, választása alapján az egyik hitele után igényelheti a tartozás részben, vagy egészben történő elengedését. A diákhitel tartozások csökkentésének támogatása címén kifizetett összesen 1856,9 millió forint megközelítette a tervezettet (az előirányzat 92,8%-a).

28. CÍM: DIÁKHITEL 2 KONSTRUKCIÓ KAMATTÁMOGATÁSA

A Diákhitel 2 konstrukció kamattámogatása a felsőoktatás finanszírozásának átalakítása keretében 2012 szeptemberétől bevezetésre került új diákhitel típushoz kapcsolódik, amit az önköltséges, valamint a részösztöndíjjal támogatott hallgatók vehetnek igénybe a ténylegesen fizetendő képzési költségük erejéig. A hitelt a Diákhitel Központ Zrt. közvetlenül a felsőoktatási intézmények számlájára utalja át. A hallgatók fizetési kötelezettségének mérséklése érdekében az ún. kötött felhasználású diákhitelhez általános állami kamattámogatás kapcsolódik. 2012. szeptember és 2017. szeptember között a hitelfelvevőnek 2,0%-os kamatláb került felszámolásra. 2017 októberétől az ügyfél által fizetendő kamat 0%-ra csökkent, a fennmaradó részt az állam megtéríti a Diákhitel Központ Zrt. részére. 2020. május 1-jén a kormány döntésének megfelelően bevezetésre került a Diákhitel Plusz (veszélyhelyzet következtében felvehető diákhitel), a felsőoktatási hallgatók számára maximum félmillió forintig igényelhető teljesen szabad felhasználású kamatmentes hitel.

Az állam átvállalja a kamatot a hitelfelvevőktől, és megtéríti a Diákhitel Központ részére. 2020. május 1-je után viszont már nem volt igényelhető a – 2019. október 1-jével bevezetett – nyelvtanulási hallgatói hitel, az addig felvett hitelek azonban kamatmentessé váltak. 2020-ban a diákhitel kamattámogatása címen kifizetett összeg 1312,7 millió forint volt, ami lényegében megegyezett a tervezettel (az előirányzat 101,1%-a), míg a támogatott hitelállomány mintegy 42 173 millió forintot tett ki. A Diákhitel 2 szerződések száma év végére elérte a 40 666 darabot.

29. CÍM: LAKÁSTÁMOGATÁSOK

29/1. ALCÍM: EGYÉB LAKÁSTÁMOGATÁSOK

Az egyéb lakástámogatások alcím törvényi előirányzata a 2020. évben 296 654,2 millió forint volt, amelyhez 84,8%-os teljesítéssel 251 494,4 millió forint kifizetés társult. A 2020. évi kiadás a 2019. évinél 31,5%-kal volt több. Az egyéb lakástámogatások jogcímeit az állampapír hozamok és az egyes konstrukciókat igénybevevők létszáma mozgatja. Az elmaradás e paraméterek tervtől eltérő alakulására vezethető vissza. A kiadási előirányzat támogatási jogcíme szerinti alakulásának főbb elemei a következők voltak.

Családi otthonteremtési kedvezmény

A gyermeket nevelő, vagy vállaló családok számára új lakás építésére, vásárlására, vagy használt lakás vásárlására, bővítésére, valamint preferált kistelephelyeken meglévő, vagy megvásárolt használt lakás bővítésére és korszerűsítésére vissza nem térítendő támogatást nyújt a költségvetés. A támogatásra 2020-ban 122 594,3 millió forint került elköltésre, ami a 2019. évihez képest 66,8%-os növekedést jelent.

Adó-visszatérítési támogatás

Az építkezés bekerülési költségére, illetve az építési telek vásárlására kifizetett számlák általános forgalmi adó tartalmához 2019. december 31-ig, ezt követően a preferált kistelephelyeken történő új lakás építési, vagy használt lakás korszerűsítési, illetve bővítési munkálatainak számlával igazolt költségeihez legfeljebb 5 millió forint összegig állami támogatást lehetett igényelni. Erre a célra 2020-ban 15 368,5 millió forint került a költségvetésből kifizetésre, mely a 2019. évi kifizetésnél 37,3%-kal több.

Otthonteremtési kamattámogatás lakástulajdon-szerzésre, korszerűsítésre és bővítésre

A lakástulajdon szerzést (új lakás építése, új és használt lakás vásárlása) és korszerűsítést, bővítést segíti elő oly módon, hogy a költségvetés kamattámogatást nyújt az arra jogosultaknak. A kedvezőbb, Családi Otthonteremtési Kedvezményrel együtt igénybe vehető konstrukciót már a használt lakást vásárlók, valamint a preferált kistelephelyen élők lakás korszerűsítésére és bővítésére is igényelhetik. E jogcímen 3496,2 millió forint kiadása keletkezett a költségvetésnek.

Három-, vagy többgyermekes családok jelzáloghitel-tartozásának csökkentése

Gyermekvállalás ösztönzése céljából az állam 2017. november 15-től harmadik, illetve további gyermek vállalása esetén gyermekenként 1 millió forinttal támogatta a meglévő jelzáloghitel-tartozás csökkentését. 2019. július 1-jétől az egygyermekes családok a második gyermek után 1 millió forint, a születendő harmadik gyermek esetén pedig a korábbi 1 millió forint helyett 4 millió forint jóváírást kaphatnak. 2020-ban erre vonatkozólag 22 696,7 millió forint állami támogatás került kifizetésre, ami a 2019-ben kifizetett összeg több mint négyszerese.

Nemzeti Otthonteremtési Közösségek támogatása

A nemzeti otthonteremtési közösségekről szóló 2016. évi XV. törvény szerint létrejött közösségeknek a tagot terhelő befizetési kötelezettség 30%-a, de legfeljebb havi 25 ezer forint állami támogatás jár. A 2020. évi költségvetési kiadás 186,0 millió forint volt.

Jelzáloglevelek kamattámogatása

2009. július 1-jét megelőzően a jelzáloglevelek kamattámogatásával nyújtott hitelt új lakás építésén, vásárlásán kívül használt lakás vásárlásához, korszerűsítéséhez és bővítéséhez lehetett igénybe venni. A törlesztés első húsz évében a kölcsön kamatainak megfizetéséhez az állam költségvetési támogatást ad.

A 2019. évi 8964,0 millió forinthez képest 2020-ban az igénybevétel 6679,0 millió forintot tett ki, ami 25,5%-os csökkenést jelent. A mérséklődés oka a fajlagos kamattámogatás és az átlagos hitelállomány csökkenése.

Kiegészítő kamattámogatás

2009. július 1-jét megelőzően kiegészítő kamattámogatású hitelt lehetett igényelni új lakás építéséhez, vagy vásárlásához. Az állam a házaspárok, vagy a gyermeket eltartók által felvett hitelek kamataihoz nyújtott támogatást, legfeljebb 20 évre. E támogatási forma igénybe vehető volt önkormányzat, gazdasági társaság, vagy vállalkozó által magánszemély részére eladás, illetve bérbeadás céljára történő lakásépítéshez, vagy közművesített telek kialakításához.

A 2020. évi költségvetési kiadás 1818,4 millió forintot tett ki. A kifizetés megemelkedését az új elszámolási rendszer miatt áthúzódó kifizetések okozták. Az átlagos hitelállomány fokozatosan csökken.

Fiatalok és többgyermekes családok lakáscélú kölcsöneinek kamattámogatása

A kamattámogatott kölcsönt 2009 második felétől a 35 év alatti fiatalok, valamint az eltartott gyermekek számától függően a 45 év alatti kettő, vagy többgyermekes családok új lakás építéséhez, vásárlásához vehetik igénybe. A támogatás az életkortól és a gyermekek számától függetlenül lakás korszerűsítéséhez is felhasználható.

A 2020. évben az e jogcímen megjelenő kiadás 1,3 millió forint volt, ami az előző évhez képest 81,4%-os csökkenést jelent. A változás oka a fajlagos kamattámogatás mérséklődése, valamint a kevesebb igénybevétel a kedvezőbb otthonteremtési kamattámogatásra tekintettel.

Lakásépítési kedvezmény

A 2009. július 1-je előtt lakásépítés, új lakás vásárlása céljára felvett kölcsönök csökkentésére volt folyósítható a lakásépítési kedvezmény. Az előirányzatból e célra a 2020. évben 128,3 millió forint összegű támogatás került kifizetésre.

Megelőlegezett lakásépítési kedvezmény

Gyermektelen fiatal házaspár két gyermek, vagy egygyermekes házaspár további egy gyermek vállalása esetében 2009. július 1-jéig igényelhetette a lakásépítési kedvezmény kölcsönként való megelőlegezését. A megelőlegezett kedvezmény új lakás építésére, vagy új lakás vásárlására volt nyújtható. A megelőlegezés időtartama alatt az adósnak nem kell a kölcsönt törlesztenie, az esedékes kamatokat a hitelintézet a központi költségvetéssel számolja el. A gyermekvállalás határideje egy gyermek esetében 4 év, két gyermek esetében 8 év volt. A 2020. évi összegből a megszületett gyermekek utáni – a kölcsönök kiegyenlítésére kifizetett – kedvezmény 35,4 millió forint volt. Az állam által az ügyfél helyett kifizetett kamatok és költségek visszatérítése – figyelembe véve a gyermekvállalás

elmaradása esetén visszafizetett kamatot és költséget is – 199,1 millió forint bevételi többletet eredményezett. Így a 2020. évi költségvetésnek ebből 163,8 millió forint bevétele származott.

Fiatalok otthoneremtési támogatása

A gyermeket nevelő 35 év alatti házastársak, élettársak, vagy egyedülálló személyek vissza nem térítendő támogatást igényelhettek, ha használt lakást vásároltak, és a támogatásra 2009. július 1-je előtt jogosultságot szereztek. A költségvetési kiadás 2020-ban 11,8 millió forintot tett ki.

Lakás-takarékpénztári megtakarítás támogatása

A lakás-takarékpénztári betéteket az állam 30%-os mértékben támogatta, magánszemélyek esetén, éves szinten maximum 72 ezer forinttal, míg társasházaknál lakásszámtól függően 180 ezer és 324 ezer forint közötti összeggel. A lakás-takarékpénztári megtakarítások támogatására fordított kiadás 16,9%-kal csökkent, így e célra 71 965,6 millió forint került felhasználásra. A csökkenés oka, hogy az állami támogatás 2018. október 16. napját követő szerződéskötések esetében már nem vehető igénybe.

Akadálymentesítési támogatás

A mozgáskorlátozott személyek lakásuk akadálymentesítésére vehetik igénybe ezt a támogatást. Ezen a jogcímen 2020-ban a költségvetési kiadás 273,2 millió forint volt, mely 2,8%-kal kevesebb, mint a 2019. évi.

Víziközmű-hitelek kamattámogatása és az önkormányzati lakástámogatási hitel

A helyi jelentőségű közcélú közműlétesítményeknek, vagy az egyedi szennyvízelvezetés építési munkáihoz felvett hitel kamatainak a törlesztés első öt évében 70%-át, a második öt évében 35%-át – a kölcsönt igénylő társulat helyett – a költségvetés a hitelintézetnek megtéríti. A kamatkedvezmény számítási alapja legfeljebb az egyéves futamidejű állampapír referenciahozama tárgyév január 1-jét megelőző féléves átlagának 1,3-szerese lehet. A 2020. évi teljesítés 4,2 millió forint, ami a 2019. évi 17,2 millió forint kiadáshoz képest 75,7%-os csökkenést jelent. Ennek oka a hitelállomány csökkenése.

Egyéb kamattámogatás

E jogcímben a társasházi, lakásszövetkezeti épületek közös részeinek felújítására felvett hitelek kamattámogatása és a régi, 2000. február 1-je előtti feltételekkel felvett új lakásépítési, vásárlási hitelek kamattámogatása tartozik.

A felújítási hitel kamattámogatása akkor igényelhető, ha a társasház eleget tett a felújítási alap képzési kötelezettségének. A felvett hitel kamatainak a törlesztés első öt évében 70%-át, a második öt évében 35%-át – a kölcsönt igénylő társasház, lakásszövetkezet helyett – a költségvetés a hitelintézetnek megtéríti.

A 2020. évi költségvetési kiadás 1510,8 millió forint volt, mely az előző évihez képest 41,4%-os csökkenést jelent.

Folyósítási költség és költségtérítés

A lakástámogatások többségének (pl. lakásépítési támogatás, lakásépítési kedvezmény, kiegészítő és jelzáloglevél kamattámogatások) folyósítása esetében a hitelintézeteket 1,5%, a jelzáloghitel csökkentés támogatása után 1%, a megelőlegezett lakásépítési kedvezmény, valamint a fiatalok otthoneremtési támogatása esetében 3%, a családi otthoneremtési kedvezmény és adó-visszatérítési támogatás után 2%, míg az akadálymentesítési támogatás esetében 8% költségtérítés illeti meg. A 2020. évi teljesítés 3021,7 millió forint, ami 64,1%-kal magasabb a 2019. évi – 1841,3 millió forint összegű – kiadásnál.

Egyéb

A pályázatkezelési költségekből a 2020. évben 23,0 millió forint kiadása keletkezett a költségvetésnek.

Előleg és elszámolás különbözete

Itt szerepel a november, december hónapban a hitelintézeteknek kifizetett előlegek összege, mellyel a következő év első hónapjában számolnak el.

31. CÍM: SZOCIÁLPOLITIKAI MENETDÍJ TÁMOGATÁS

Az állam a szociálpolitikai menetdíj támogatás útján ellentételezi a közúti, valamint a vasúti személyszállító társaságok számára az állam által a személyszállítási közszolgáltatások keretei között biztosított egyes utazási kedvezmények igénybevételével megvalósuló utazások miatti árbevétel-elmaradást. A 2020. évi törvényi előirányzat 90 500,0 millió forint volt, az éves teljesítés 65 025,1 millió forintot tett ki. Ez 28,1%-os elmaradást jelent az előirányzathoz képest, amely a koronavírus-járvány következtében visszaeső utas szám miatti alacsonyabb mértékű szolgáltatói igénybevétellel magyarázható.

32. CÍM: EGYÉB KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK

32/1. ALCÍM: VEGYES KIADÁSOK

Vegyes kiadások címen 2020-ban 47 346,7 millió forint, azaz a törvényi előirányzat 95,1%-a került kiutalásra a következők szerint:

A felszámolásokkal kapcsolatos kiadásokra 2000,0 millió forintot tervezett a költségvetés. Az állami helytállás végül 297,2 millió forintos (a törvényi előirányzat mindössze 14,9%-a) költségvetési kiadást eredményezett 2020-ban. Az elmaradás fő oka, hogy a felszámolási eljárásokban az adott évben nem keletkezett olyan mértékű mögöttes helytállási kötelezettség, amely a keretösszeget kimerítette volna.

Szanálással kapcsolatos kiadásokra 1,0 millió forintot tervezett a költségvetés, tényleges kifizetésre azonban 2020-ban sem került sor.

A magán- és egyéb jogi személyek kártérítésére összesen 50,7 millió forint került kifizetésre, amely csupán mintegy negyede volt a tervnek (az előirányzat 25,4%-a). A kiadások szakértői díjakra, díjelőlegekre, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságnak kártérítési járadékok megtérítésére, valamint postaköltségre nyújtottak fedezetet.

A védelmi felkészítés előirányzatai többek között a fővárosi és megyei védelmi bizottságok működésére, a területi- és helyi védelmi igazgatás feladatainak ellátására, a védelmi igazgatás informatikai rendszerének fenntartására és fejlesztésére, valamint a speciális objektumok üzemeltetésére nyújtottak fedezetet. Az ezt szolgáló két előirányzatra eredetileg tervezett összesen mintegy 1697,0 millió forint a 2020. évi honvédelmi igazgatási feladatok végrehajtásához szükséges költségvetési források átcsoportosításáról szóló 1602/2020. (IX. 28.) számú Korm. határozat alapján teljes egészében átcsoportosításra került, közvetlen kifizetés erről a sorról nem történt.

Az egyéb vegyes kiadások 7455,3 millió forintos összege – mely 15,8%-kal meghaladta az előirányzatot – döntően a Kincstár által lebonyolított pénzforgalommal kapcsolatosan teljesült. Itt kerültek elszámolásra a kincstári átutalásokhoz kapcsolódó GIRO díjak, VIBER forgalmi jutalékok, bankközvetítői díjak, MNB jutalékok, postai szolgáltatás díjai, SWIFT szolgáltatási díjak, KELER értékpapír számlavezetési díjak, valamint egyéb más díjak is.

Az adóbevallások feldolgozása és a kedvezményezettek igazolása alapján a személyi jövedelemadó 1%-ának közcélú felhasználására történő felajánlásokból 9708,8 millió forintot (az előirányzat 93,4%-át) utaltak át a civil kedvezményezettek javára.

A Mehib Zrt.-nek a korábbi évek biztosítási eseményeihez kapcsolódó behajtási tevékenység eredményeként beérkezett tőke-megtérülés után a vonatkozó jogszabályok alapján a megtérült követelés 5%-ának megfelelő jutalékot, azaz együttesen 25,0 millió forintot fizetett az állam (az előirányzat 71,4%-a).

A gazdálkodó szervezetek által korábban befizetett termékdíjak visszaigénylésével kapcsolatos kifizetés 2254,2 millió forintot tett ki, mely valamelyest meghaladta a tervezettet (az előirányzat 112,7%-a).

Az egyéb megszűnt jogcímek miatt járó támogatás jogcím kiadási előirányzata a korábbi évek során a „Vállalkozások folyó támogatása” között szerepelt, de azóta már megszűnt egyes támogatások 2020. évi, előre nem látható kötelezettségeinek elszámolására lett megtervezve. A jogcím 1,0 millió forintos előirányzatából végül nem történt kifizetés.

A KAVOSZ Vállalkozásfejlesztési Zrt. az autópályák, autótutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díj fizetését szolgáló programjához kapcsolódó állami kezességvállalásról és kamattámogatásról szóló kormányrendelet alapján az állam az Útdíj Hitelprogramhoz kapcsolódó hitelszerződéseken alapuló kölcsönökhöz a hitelszerződések tőkeösszegére vetítve évi 4% kamattámogatást nyújtott. A hitelprogram keretében szerződést kötni, illetve hosszabbítani 2017. július 1-jéig lehetett, a teljes hitelportfólió pedig 2018-ban visszafizetésre került. A fuvarozók kamattámogatása 2020. évi 1,0 millió forintos éves előirányzata a lezáródó ügyletek kapcsán esetlegesen még felmerülő kiadásokra nyújtott volna fedezetet, de végül ilyenre nem került sor.

A Filmszakmai közvetett támogatások kiegészítő finanszírozása jogcímen a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény (Film tv.) szerint a költségvetés fedezetet biztosít a filmszakmai közvetett támogatások – Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) által negyedévente teljesítendő – kiegészítő finanszírozásához. A 2020. év során a költségvetés a kormány 439/2016. (XII.16.) számú rendeletében foglaltaknak megfelelő nagyságrendben biztosította a forrásokat a hazai gyártású filmek támogatására. A tényleges kifizetés 27 555,5 millió forint volt, ami a tervezett közelében alakult (a törvényi előirányzat 102,1%-a).

33. CÍM: ÁLLAM ÁLTAL VÁLLALT KEZESSÉG ÉS VISZONTGARANCIA ÉRVÉNYESÍTÉSE

Az állam által vállalt kezesség és viszontgarancia érvényesítésére a 2020. évi költségvetés eredetileg 23 814,0 millió forint összegű előirányzatot tartalmazott hét alcímre bontva. Év közben a kormány 17 740,2 millió forintra csökkentette az előirányzatot. Az előirányzat külön módosítás nélküli túllépésére a 2020. évi költségvetési törvény 4. mellékletének 53. pontja adott felhatalmazást.

A tényleges kifizetés 13 970,7 millió forint volt. A kezességbevéltési kiadások eredeti előirányzathoz viszonyított jelentős csökkenésének alapvető oka, hogy a kis- és középvállalkozások finanszírozásához kapcsolódó állami viszontgaranciák, a lakáshitelekhez kapcsolódó állami kezességek érvényesítése kedvezőbben alakult a vártnál. A bevéltások kezességtípusonkénti bemutatását a törvényjavaslat Általános indokolásának 2.11. pontja tartalmazza.

34. CÍM: KORMÁNYZATI RENDKÍVÜLI KIADÁSOK

34/2. ALCÍM: PÉNZBELI KÁRPÓTLÁS

Az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény alapján járó kárpótlási életjáradék 2020. évi költségvetési előirányzata 559,7 millió forint volt, a tényleges teljesítés 553,4 millió forintot tett ki. Az év folyamán havonta átlagosan 2886 fő részesült életjáradékban, az egy főre számított havi átlagos ellátás 15 421 forintot tett ki. A pénzbeli kárpótlás alapösszegének éves emelése a 205/2020. (V. 15.) Korm. rendelet alapján megtörtént.

Az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő, az 1997. évi X. törvény alapján járó kárpótlási életjáradék esetében a 2020. évi törvényi előirányzat 1694,9 millió forint volt, a tényleges teljesítés 1600,3 millió forint lett. A költségvetési törvény 65. § (3) bekezdése a havi életjáradék összegének az előző évben megvalósult átlagos nyugdíjemelés százalékos mértékével megegyező emelését írta elő 2020. március 1-jétől, 2020. január 1-jei visszamenőleges hatállyal, mely végrehajtásra került. Az év folyamán havonta átlagosan 4409 fő részesült életjáradékban, melynek átlagos havi összege 29 796 forintot tett ki.

Az alcím bevétele összesen 0,9 millió forint volt. Ennek a Nyugdíjbiztosítási Alap általi befizetését a Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény végrehajtásáról szóló 2020. évi CXVII. törvény 12. § a) és b) pontja (2019. évi elszámolás) írta elő.

A pénzbeli kárpótlás folyósítási költségeire előirányzott 40,5 millió forint kifizetésre került a folyósítást végző szerv (a Nyugdíjbiztosítási Alapot kezelő szerv) részére.

35. CÍM: GARANCIA ÉS HOZZÁJÁRULÁS A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ELLÁTÁSOKHOZ

35/1. ALCÍM: NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP TÁMOGATÁSA

A 2020. évi költségvetési törvény a Nyugdíjbiztosítási Alap részére a „Kiadások támogatására pénzeszköz-átadás” jogcímcsoporton 46 928,0 millió forint támogatást biztosított, mely teljes egészében átcsoportosításra került az alap részére. A Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény végrehajtásáról szóló 2020. évi CXVII. törvény 13. §-ában az Országgyűlés elrendelte, hogy a Nyugdíjbiztosítási Alap 2019. évi hiányából 23 961,1 millió forint a XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezet, „Kiadások támogatására pénzeszköz-átadás” jogcímcsoport terhére, a LXXI. Nyugdíjbiztosítási Alap fejezet „Költségvetési hozzájárulások” alcím javára 2020. december 31-éig megtérítésre kerüljön. A megtérítés 2020 decemberében végrehajtásra került.

35/2. ALCÍM: EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP TÁMOGATÁSA

A 2020. évi költségvetési törvény 4. § (1) bekezdése alapján a költségvetés céltartalékából (Közszférában foglalkoztatottak bérkompenzációja) fedezték a költségvetési szerveknél és az egyházak közcélú tevékenységet folytató intézményeinél foglalkoztatottak részére a 2020. évben – jogszabály alapján – járó többlet személyi juttatásokat és az azokhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékokat és szociális hozzájárulási adót. A 2020. évi kompenzációval kapcsolatos kiadásaira az Egészségbiztosítási Alapot kezelő szerv is részesült támogatásban e céltartalékból, melynek összege 0,4 millió forintot tett ki. Az előirányzat átcsoportosítására a költségvetési törvény 19. § (1) bekezdése alapján az államháztartásért felelős miniszter kapott felhatalmazást.

Az Egészségbiztosítási Alap 2020. évi bevételét képezte a „Járulék címen átadott pénzeszköz”, amely az alap költségvetésében a költségvetési hozzájárulások között jelenik meg átvett pénzeszközként. Ez az előirányzat a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorú személyek, felsőfokú nappali tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett fix összegű egészségügyi szolgáltatási járulék fedezetéül szolgált. A 463 365,0 millió forintos előirányzat teljes mértékben átcsoportosításra került az alap részére.

Az alap kiadásainak támogatására 117 734,2 millió forintos előirányzatot tartalmazott a 2020. évi költségvetési törvény, mely teljes mértékben átutalásra került az alap részére.

Az 1672/2020. (X. 20.) Korm. határozat 1. c) pontja és 2. melléklete a Központi Maradványszámolási Alap terhére 1,2 millió forintot biztosított átcsoportosítással az alap központi hivatali szervezetének.

36. CÍM: NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI INTÉZMÉNYEK FELÉ VÁLLALT KÖTELEZETTSÉGEK KIADÁSAI

A nemzetközi pénzügyi kapcsolatokról eredő kiadások 2020. évi eredeti előirányzata 11 412,3 millió forint volt, amely a kormány évközi döntése alapján 9812,3 millió forintra módosult.

A tényleges teljesítés 10 792,9 millió forint volt, amely 10%-kal haladta meg a rendelkezésre álló előirányzatot a devizaárfolyam változása miatt. A tervezett összeget meghaladó teljesítésre a 2020. évi költségvetési törvény 4. mellékletének 56. pontja adott felhatalmazást.

36/1. ALCÍM: NEMZETKÖZI TAGDÍJAK

A nemzetközi tagdíjak 2020. évi előirányzata 4998,6 millió forint volt. A tényleges teljesítés 5440,8 millió forint lett, amely a deviza árfolyamkülönbség miatt kis mértékben meghaladja a tervezett összeget.

A kifizetések 58,3%-át a Nemzetközi Beruházási Bank (NBB) (35,6%) és az Ázsiai Infrastrukturális Beruházási Bank (AIIB) (22,7%) számára nyújtott tőkeemelés, 41%-át pedig a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank (IBRD) alaptőkéjéhez való hozzájárulás teszi ki.

36/2. ALCÍM: NEMZETKÖZI MULTILATERÁLIS SEGÉLYEZÉSI TEVÉKENYSÉG

A nemzetközi multilaterális segélyezési tevékenységből eredő 1631 millió forint kifizetés az előirányzott 1573,7 millió forint összegnél 57,3 millió forinttal magasabb, melyet a Nemzetközi Fejlesztési Társulás (IDA) alaptőkéjéhez történő hozzájárulása mellett a Magyar Nemzeti Banknak (MNB) megfizetett IMF programhoz kapcsolódó kamattámogatás indokol.

36/3. ALCÍM: A NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI INTÉZMÉNYEKKEL KAPCSOLATOS EGYÉB KIADÁSOK

A nemzetközi pénzügyi intézményekkel kapcsolatos egyéb kiadások alatt eredetileg tervezett 4840,0 millió forint előirányzat év közben 3240,0 millió forintra módosult. Ebből 3721,1 millió forint kifizetés teljesült, mely 481,1 millió forintos eltérést jelent.

Az alcím alatt tervezett, a Nemzetközi Beruházási Bank (NBB) magyarországi székhelyének létesítésével kapcsolatos tőkeemelés keretében 3200,0 millió forint előirányzathoz 3327,5 millió forint teljesítés történt, az eltérést az árfolyamkülönbség indokolja.

Emellett a tervhez képest történő eltérést az okozta, hogy a Tanácsadási együttműködés nemzetközi fejlesztési intézményekkel cím alatt itt került teljesítésre a Világbank részére a Donor Funded Staffing Program részvételi díja, valamint szintén itt teljesültek a letétőrzési

díjak és az utalások költségei, és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) országcsoport megállapodás szerinti hozzájárulás 2020. évre eső részletének befizetése.

37. CÍM: HOZZÁJÁRULÁS AZ EU KÖLTSÉGVETÉSÉHEZ

37/1. ALCÍM: ÁFA ALAPÚ HOZZÁJÁRULÁS

ÁFA alapú hozzájárulás alcímen az uniós költségvetésbe 2020-ban 56 547,4 millió forint összegű befizetést teljesített Magyarország, ami az eredeti törvényi előirányzatot (56 422,4 millió forint) 125,0 millió forinttal (0,2%-kal) haladta meg. A tervezett és a teljesült kiadás közötti eltérést az áfa-bevételi adatokra vonatkozó prognózisok frissítése magyarázza.

37/2. ALCÍM: GNI ALAPÚ HOZZÁJÁRULÁS

GNI alapú hozzájárulás alcímen 2020-ban az elfogadott költségvetésben 315 392,3 millió forint szerepelt. 2020-ban ezen az alcímen 358 857,6 millió forint kiadás teljesült, ami 43 465,3 millió forinttal (13,8%-kal) lett több a tervezettnél.

A 2019. évi 285 380,6 millió forintos teljesüléshez képest 2020-ban 73 477,0 millió forinttal (25,7%-kal) többet fizetett be hazánk az uniós költségvetésbe GNI alapú hozzájárulás címén, amit elsősorban az uniós költségvetés főösszegének évek közötti növekedése és az év közben elfogadott költségvetés-módosítások magyaráznak.

37/3. ALCÍM: BRIT KORREKCIÓ

Brit korrekció alcímen az uniós költségvetésbe 2020-ban 31 118,3 millió forint összegű teljesítés történt. Ez 8217,6 millió forinttal (35,9%-kal) haladta meg a törvényi előirányzatot (22 900,7 millió forint). Az eltérést a tervezés és a teljesítés időpontjában alkalmazandó árfolyamkülönbség mellett a korábbi években fizetett és a tényadatok alapján felülvizsgált brit korrekció összegek utólagos kiigazítása magyarázza. A 2019. évi 22 520,4 millió forintos teljesüléshez képest 2020-ban 8597,9 millió forinttal (38,2%-kal) többet fizetett be hazánk ezen a címen az uniós költségvetésbe.

37/4. ALCÍM: DÁNIA, HOLLANDIA ÉS SVÉDORSZÁG SZÁMÁRA TELJESÍTENDŐ BRUTTÓ GNI CSÖKKENTÉS

A 2014/335/EU, Euratom tanácsi határozat szerint Dánia, Hollandia és Svédország éves GNI alapú hozzájárulásukból bruttó összegben meghatározott csökkentéseket élveznek. A kedvezményt a többi tagállam GNI-arányosan finanszírozza. A 2020. évi költségvetésben ezen az alcímen 2987,8 millió forint lett betervezve és az év során 3241,4 millió forint teljesült, ami 253,6 millió forinttal (8,5%-kal) lett több a tervezettnél. A 2019. évi költségvetésben az ilyen jogcímen teljesített befizetés az uniós költségvetésbe 2938,2 millió forint volt, amit a 2020. évi teljesülés 303,2 millió forinttal (10,3%-kal) haladt meg.

41. CÍM: KÖVETELÉSKEZELÉS KÖLTSÉGEI

A követeléskezelés költségei alcímen megtervezett 1,7 millió forint előirányzathoz 1,2 millió forint kapcsolódott a külföldi követelések lebontásához. A ténylegesen felmerült költségek a külföldi követelésekhez kapcsolódtak 0,1 millió forint összegben, a külföldi adósokkal vagy azok bankjával – futárszolgálat útján – folytatott levelezéshez kapcsolódóan. Belföldi követelések esetében a 2020. évben kifizetésre nem került sor.

42. CÍM: ALAPOK TÁMOGATÁSA

42/1. ALCÍM: NEMZETI FOGLALKOZTATÁSI ALAP TÁMOGATÁSA

2020-ban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap (NFA) év közben részesült költségvetési támogatásban átcsoportosítások alapján. A támogatás összesen 2444,9 millió forintot tett ki. A Tanítsunk Magyarországot Program kiegészítő pénzügyi forrásához 444,9 millió forintot biztosított a 1817/2020. (XI. 18.) Korm. határozat. A 2005/2020. (XII. 24.) Korm. határozat pedig 2000,0 millió forintos támogatást írt elő a "Munkaerő-intenzitást növelő program" pénzügyi forrásának részbeni megvalósítása céljából.

42/2. ALCÍM: BETHLEN GÁBOR ALAP TÁMOGATÁSA

A Bethlen Gábor Alap (BGA) költségvetési támogatásának előirányzata 46 464,2 millió forint volt. Év közben a BGA költségvetési támogatása összesen 89 618,8 millió forint összeggel növekedett, ezáltal a támogatás összege 136 083,0 millió forint lett. A támogatás fedezetet biztosított a nemzetpolitikai célú támogatásokra, a Rákóczi Szövetség támogatására, a Magyarság Háza programra, a Határtalanul! programra, valamint az alapkezeléssel kapcsolatos kifizetésekre.

42/3. ALCÍM: KÖZPONTI NUKLEÁRIS PÉNZÜGYI ALAP TÁMOGATÁSA

Az alap támogatásának eredeti előirányzata a 2020. évben 2754,4 millió forint volt, míg a hatályos szabályozás alapján folyósított támogatás 36,4 millió forinttal magasabb lett. Év végére a támogatás 75 072,6 millió forintban teljesült. Az előirányzat jelentős mértékű túlteljesülésére a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap értékállóságának biztosításához szükséges intézkedésekről szóló kormánydöntés végrehajtása alapján került sor tekintettel arra, hogy a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap (KNPA) értékállóságának helyreállítása és tartalékának növelése céljából 72 281,8 millió forint egyszeri költségvetési támogatás biztosítása történt meg a KNPA részére.

42/5. ALCÍM: NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAP TÁMOGATÁSA

Az alap támogatása a 2020. évben 34 922,4 millió forint volt, mely 500,0 millió forinttal haladta meg az előirányzatot. Az 500,0 millió forint átcsoportosítása a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 4. § (6) bekezdése alapján, a XLVI. Járvány Elleni Védekezési Alap fejezet, 1. Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka cím terhére történt.

43. CÍM: KÖZPONTI MARADVÁNYELSZÁMOLÁSI ALAP

A címrendi kiegészítésről, valamint a Központi Maradványelszámolási Alapból, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról szóló 1019/2020. (II. 6.) Korm. határozat 1. pontja alapján a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 1. mellékletének XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezete kiegészítésre került a 43. Központi Maradványelszámolási Alap (KMA) címmel.

Az Ávr. 150. § (4) bekezdése alapján az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerv és a fejezeti kezelésű előirányzat kötelezettségvállalással nem terhelt költségvetési maradványát, valamint az Ávr. 152. § (2) bekezdése alapján a meghiúsult kötelezettségvállalás miatt kötelezettségvállalással nem terhelt költségvetési maradványt a KMA előirányzat javára be kell fizetni.

Fenti rendelkezésekre tekintettel a központi költségvetési szerveknél és a fejezeti kezelésű előirányzatoknál keletkezett 2019. évi költségvetési maradványok befizetéséből a KMA

javára a 2020. évben befolyt költségvetési maradvány összege összesen 339 109,2 millió forint volt, amelyből a kötelezettségvállalással nem terhelt maradványok összege 298 916,5 millió forint, a kötelezettségvállalással terhelt, azonban meghíúsulás miatt kötelezettségvállalással nem terheltté vált maradványok összege 40 192,7 millió forint volt.

Az államháztartásról szóló törvény (Áht.) 31. § (2d) bekezdése szerint az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerv és a fejezeti kezelésű előirányzat által a maradvány megállapítása, elszámolása során befizetett összeggel az államháztartásért felelős miniszter megnövelheti a bevétel felhasználására szolgáló kiadási előirányzatot. A KMA kiadási előirányzatának megemelésére az év folyamán 338 766,9 millió forint összegben került sor a Pénzügyminisztérium intézkedései alapján, 342,3 millió forint megemelésére az év végi beutalásokra való tekintettel nem került sor.

Az Ávr. 153. §-a szerint a KMA kiadási előirányzatának előirányzat átcsoportosítással történő felhasználásáról az államháztartásért felelős miniszter előterjesztése alapján a kormány egyedi határozatban rendelkezik. A KMA megemelt kiadási előirányzata összesen 32 darab Korm. határozattal 100,0%-ban 338 760,7 millió forint összegben került átcsoportosításra.

A KMA terhére történő jelentősebb összegű forrásbiztosítások az alábbiak voltak:

- A Magyar Falu Program keretében „a mintaprogram – orvosi ellátást segítő eszköz” programelem megvalósítására 1991,7 millió forint,
- A nagycsaládosok személygépkocsi-szerzési támogatására 22 000,0 millió forint,
- Az Erzsébet gyermek- és ifjúsági táborok támogatására 4375,6 millió forint,
- Az előadó-művészeti szervezetek többlettámogatására: a Nemzeti Komolyzenei Stratégia alapjairól szóló program megvalósítására 4668,7 millió forint,
- A Magyar Államkincstár feladataira (hazai fejlesztő cégek által végzett supportra és egyéb fejlesztési projektekre, gyártói supportra, üzemszerű működéséhez szükséges beszerzésekre) 4521,3 millió forint,
- A Magyar Államkincstár átvilágítására 2095,5 millió forint,
- A Nemzeti Adó- és Vámhivatal feladataira (eÁfa, online számlaadat-szolgáltatás, eVám fejlesztés, informatikai rendszereinek működés-támogatására) 28 802,4 millió forint,
- A Rendőrség feladataira 8125,8 millió forint,
- Kormányzati infokommunikációs szolgáltatásokra 4621,4 millió forint,
- Kormányzati kommunikációval és konzultációval kapcsolatos feladatokra: a járvány elleni védekezéssel és a Gazdaságvédelmi Akciótervvel összefüggő kormányzati kommunikációs intézkedésekre 15 000,0 millió forint,
- Versenysport és nemzetközi sportesemények támogatásra 3859,6 millió forint,
- Egyedi sportlétesítmény-fejlesztések támogatására 6632,5 millió forint,
- Nemzeti Sportközpontok támogatására 3139,8 millió forint,
- Sportági fejlesztési koncepciók megvalósításával összefüggő feladatok támogatására 2354,8 millió forint,
- Hulladékgazdálkodási feladatokra 12 071,3 millió forint,
- Egyházi közfeladatellátási és közösségi célú programokra és beruházásokra 2934,2 millió forint,
- Az Egyházi épített örökség védelme és egyéb beruházásokra 1510,0 millió forint,
- Egyházi alapintézmény-működés, személyi jövedelemadó (szja) rendelkezés és kiegészítése 1130,3 millió forint,
- A Magyar Állami Operaház Eiffel Műhelyház és Próbacentrum beruházás megvalósításához 4565,5 millió forint,

- Felzárkózó települések hosszú távú programjának támogatására 3697,0 millió forint,
- Határon túli gazdaságfejlesztési programok támogatására 2000,0 millió forint,
- Pest megyei fejlesztésekre 12 211,0 millió forint,
- A MÁV-START Zrt. személyszállítási közszolgáltatási tevékenységének ellátásához szükséges IC+ vasúti személykocsi állomány biztosítására 6000,0 millió forint,
- A zalaegerszegi járműipari tesztpálya-projekt folytatása érdekében a beruházást megvalósító Autóipari Próbapálya Zala Korlátolt Felelősségű Társaság összegű tőkeemeléséhez 13 000,0 millió forint,
- Az Állami Egészségügyi Ellátó Központ részére a Koronavírus-járvány Elleni Védekezésért Felelős Operatív Törzs felállításáról szóló 1012/2020. (I. 31.) Korm. határozat alapján szükséges intézkedések megvalósításához 4763,0 millió forint,
- A Magyar Honvédség 2 kiemelt fejlesztési programjára 6877,0 millió forint,
- A Magyar Honvédség Egészségügyi Központ részére az Egészséges Budapest Program kapcsán az építészeti tervpályázattal összefüggésben folyamatban lévő tervezési program és koncepcióterv elkészítésének tárgyévi folytatására, továbbá a betegellátás magas színvonala biztosíthatóságának érdekében 2348,1 millió forint,
- A Magyar Honvédség haderőfejlesztési programjának gyorsítására 34 623,0 millió forint,
- A Magyar Honvédség, Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program keretében megvalósuló katonai szállítórepülő képesség kialakítására 30 000,0 millió forint,
- A Magyar Honvédség, Közép-európai Többnemzeti Hadosztály-parancsnokság ideiglenes elhelyezésére 3 192,3 millió forint,
- A Honvédelmi Minisztérium árfolyamváltozás miatti pótigényére 1611,0 millió forint,
- Egyéb HM szervezetek részére árfolyamkockázati tartalékra 2461,0 millió forint,
- Egyéb HM szervezetek részére a kaposvári nőtlenzálló felújítása, a hódmezővásárhelyi középiskola és kollégium létrehozása és kecskeméti kettős hasznosítású repülőtér fejlesztésre 1679,8 millió forint,
- A Terrorelhárítási Központ műveleti komplexumra 3500,0 millió forint,
- A Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság részére a 2051/2019. Korm. határozatban meghatározott feladatok részbeni fedezetére (a Budapest V. kerület, Falk Miksa utca 9-11. szám alatti (az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala) és a Budapest V. kerület, Nádor utca 22. szám alatti (Igazságügyi Minisztérium) ingatlan rendeltetésszerű használatának biztosítása), a 2091/2016. Korm. határozatban meghatározott feladatok elvégzéséhez (Budapest I. kerület, Színház utca 1. szám (Karmelita kolostor) alatti ingatlan belsőépítészeti és műszaki-technikai kivitelezéséhez szükséges kiadásokra), az 1194/2019. (IV. 10.) Korm. határozattal összefüggésben a Budapest IV. kerület, Árpád út 124-126. számú ingatlan (Árpád kórház) élet- és balesetveszély elhárítása miatti bontási munkálatok részbeni fedezetére, illetve a Budai Várban található Országos Villamos Teherelosztó (OVT) lebontásának részbeni fedezetére összesen 8515,8 millió forint,
- A 2021-es "Egy a Természettel" Vadászati és Természeti Világkiállításra 1677,0 millió forint,
- A Budapest Főváros X. kerület Bajcsy-Zsilinszky Kórház és Rendelőintézet keretében járóbeteg-szakellátást nyújtó Kőbányai Egészség ház megújítását célzó infrastrukturális beruházások megvalósítására 1565,7 millió forint,
- Egyetemek, főiskolák részére (SZTE, SE, PTE, DE) 8648,30 millió forint,
- A Semmelweis Egyetem járványügyi helyzet kezelésével összefüggő kiadásaira 3700,0 millió forint,

- Az Iparművészeti Múzeum múzeumszakmai koncepciójának elfogadásáról, valamint a nagyrekonstrukció ideje alatt felmerülő, az átmeneti működéshez szükséges többletforrások biztosítása 1383,3 millió forint,
- A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat képességfejlesztési feladatainak finanszírozására 4900,0 millió forint,
- Az MNV Üzletviteli és Tanácsadó Zártkörűen Működő Részvénytársaság részére védelmi és biztonsági feladatokkal összefüggő beszerzések központosított rendszerének kialakításához, működtetéséhez és az ezzel kapcsolatos közfeladatok ellátásához 1285,2 millió forint,
- Civil és non-profit szervezetek támogatása: az Alapjogokért Központ ingatlanszerzéséhez, valamint működtetéséhez a 2123/2020. Korm. határozat alapján 2301,0 millió forint,
- NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zárkörűen Működő Részvénytársaság tőkeemelésére 1451,0 millió forint,
- Fővárosi, megyei kormányhivatalok és járási kormányhivatalok feladatellátásának támogatására összesen 4078,2 millió forint,
- A Nemzeti Filmintézet támogatására 3500,0 millió forint,
- Az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím viselésével összefüggő intézkedésekre 3300,0 millió forint,
- A Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft. kulturális fejlesztési, örökségvédelmi és egyéb feladatainak ellátásához 1327,7 millió forint.

